

Bernal, u d'abril de 1995

Estimat Joaquim,

aquí em tens de nou, mirant de contestar la teva del 18 de febrer. És notable que cada vegada que em poso a respondre una carta teva (atès que ets l'única persona amb la qual la correspondència continua sent sovintejada), em sorprèn que hagi passat tant de temps des que vaig rebre la teva i el moment de contestar-te, quan, en realitat, a mi em sembla que només han transcorregut un parell de setmanes. I és que el temps jo crec que, a mida que ens anem fent «grans», aquesta convenció resulta més veloç. Que hi farem!

Parlant de Pedrolo, després de fer cas a en Xavier Garcia, d'escriure al diputat de cultura de Lleida, per demanar-li un exemplar de *Sobres*, en veure que no tenia resposta, vaig reiterar la carta, per correu certificat, i dilluns passat em va telefonar una senyoreta per dir-me que aquell mateix dia me l'havien enviat. Això que m'expliques d'en Vellvé trobo que és força penós, si bé no m'estranya massa, ja que, parlant amb ell, ja es veia que el que volia era escandalitzar a base de treure alguns drapets al sol, referents a certes aventures del nostre amic de la seva època de joventut. Realment, no crec pas que, justament ara que semblaria que el clima general no és pas favorable a en Pedrolo, sigui oportú d'armar escàndols a l'entorn de la seva figura, o de la seva família. Si és cert que ha trobar alguns originals de les novel·les destruïdes per en Pedrolo, i atès que em dius que té tractes amb en fill d'en Tasis, no cal ser Sherlock Holmes, em sembla, per suposar que *Els còdols trenquen l'aigua*, per exemple, l'hi deu haver donat ell, doncs cal recordar que en Tasis va ser l'únic que en va parlar en aquells

articles de «Pont Blau», de Mèxic. No trobes? Sí, tens raó: segurament passaria sense pena ni glòria, la publicació d'aquesta novel·la com deu haver passat amb la dels interlocutors a Bassera. Quant a la Maria Ginés, fa poc em va telefonar i, segons que em va dir, està una mica desanimada i sembla que no hi dedica tant de temps com caldria, a la biografia, si bé va ampliant l'arxiu de fotos amb còpies que treu pagant-s'ho de la seva butxaca, ja que la família les hi deixa amb gran recel i les hi ha de retornar de seguida.

Ja he rebut el número 90 de la *Revista de Catalunya* i, efectivament, hi ha l'article sobre Pedrolo articulista, però malgrat el temps que ha passat encara no m'han pagat el saldo que em deuen després d'haver-ne descomptat les subscripcions de l'any passat i d'aquest. Tanmateix, els en vaig enviar un altre sobre aspectes pràctics de la traducció, que m'han dit anirà al número de març. I encara els n'he enviat un altre sobre la censura sobre les traduccions a l'època franquista, centrat en els casos concrets de *Per qui toquen les campanes*, de Hemingway, i els llibres de Miller, documentat amb fragments de cartes de l'Oliver i en Cendrós. Així mateix, en tinc dos més en cartera: un sobre un article de Josep Ferrater Mora, aparegut a la revista *Cuadernos*, de l'any 60, titulat: «Una cuestión disputada: Cataluña y España», que, a criteri meu, té força vigència per tal com actualment els capares de casa nostra cauen en les mateixes contradiccions que el famós filòsof; i un altre sobre Albert Camus. El cert és, però, que no sé si els publicaran, aquests tres darrers.

Ja devies veure que, finalment, va sortir la *Lletra de canvi*, amb l'entrevista d'en Matthew; com tu dius molt bé, quan veus una

entrevista en lletres de motlle sempre tens la sensació que hi falta alguna cosa, i en aquest cas m'ha passat això mateix, oi més quan ens vam passar moltes hores xerrant. De totes maneres, prescindint del que jo sé, i el públic no sap, penso que en Matthew ha sabut sintetitzar magistralment la llarga xerrada. Chapeau!

Evidentment els Amics de les Arts de Terrassa devien representar --i potser encara la representen-- *Equus*, car he rebut la fitxa de la Societat d'Autors perquè la signés i els la retornés amb un exemplar de l'obra. Jo he escrit als Amics de Terrassa, per demanar-los un programa, alguna foto i els retalls de les crítiques, però com que no en sabia l'adreça, no sé si la rebran, la carta.

Sobre el que em dius --m'alertes!-- sobre l'aparició d'una col·lecció mínima d'Ed. 62, ja n'estava assabentat, perquè em van enviar el nou contracte pels contes traduïts per mi. M'han de pagar un 1% em sembla que és sobre el preu de tapa, per un tiratge de 20.000 exemplars, de dos títols, un de Kipling i un altre de Hemingway, en liquidacions anuals. Espero que se'n recordin de fer-les!

Per cert que Vivens Vives ha tret una edició limitada i comercial --a part de la que van fer per a les escoles-- de *La perla*, de John Steinbeck, i em diuen que me n'envien un exemplar. També n'han fet una edició apartada al valencià (!), a cura d'en Pitarch, per a les escoles. Per Sant Jordi, sortirà *Una cançó de Nadal*, de Dickens, també per a les escoles, i ara m'han proposat de traduir una antologia de relats policials.

El panorama que fas sobre l'edició de llibres, la manca d'afecció a la lectura i totes aquestes coses, estic segur que és

encertat, ja que a tot arreu passa una cosa semblant. Per això, com ja t'he comentat d'altres vegades, no tinc més remei que traduir també al castellà i fins i tot abaixar-me els pantalons davant Ed. 62 i de qui sigui. Ara, els de l'Enciclopèdia s'han fet càrrec de la col·lecció de Clàssics Moderns d'EDHASA (l'altre dia em van enviar un nou contracte d'un llibre de Gerald Durrell - *Tot casant la mare*--, que els d'EDHASA no havien publicat), però no em faig il·lusions de rebre encàrrecs nous, de part d'ells, de la mateixa manera que no me'n fan de Proa. Espero que també tinguis raó quan dius que la «inèrcia cultural» assegura el tinglado uns quants anys més, perquè, per molt que algun dia rebi la pensió del SOVI, que ja he tramitat, no podrem pas viure tampoc i encara em caldrà picar unes quantes traduccions més, per poder anar fent bullir l'olla abans no s'acabi la corda.

Espero que m'enviïs una fotocòpia de l'entrevista d'en Bonada a *El Temps*. Ja m'he llegit *El jardí de Lil·liput*, que m'ha semblat tan genial com les altres mostres boscanes nanes que ens havies regalat, amb la mateixa ironia i la mica de «mala llet» que, en ocasions, em recorden les faules d'Ambrose Bierce.

I plego, per ara. Molts records de part de tots els de casa i una forta abraçada del teu